

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

**"Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератур. 5-9 класи"
для закладів загальної середньої освіти**

(авт. Говорнян Л.С., Колесникова Д.О., Мирон Л.Д., Криган Л.Г.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

2021

Пояснювальна записка

Модельна навчальна програма «Інтегрованого курсу румунської та зарубіжної літератури» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з (класами/групами) румунською мовою навчання створена відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 235 та Типової освітньої програми для 5-9 класів затвердженою Наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 898.

Навчальний предмет «Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератури» покликаний розвивати естетичні смаки, пізнавальні інтереси учнів та сприяти формуванню духовно розвиненої, високоморальної особистості, стверджувати творчі настрої нового покоління, виховувати високі риси характеру, формувати стійкі переконання, розвивати творче самостійне мислення.

Ознайомлення з художнім твором, всебічний аналіз змістової, жанрової та естетичної його специфіки наблизять учнів до розуміння літератури як вияву мистецтва, потужного чинника світосприйняття та самоідентифікації.

Твори з румунської літератури сприяють удосконаленню знань учнів про спадок і традиції свого народу, а твори з зарубіжної літератури допоможуть порівнювати та оцінювати літературні надбання інших країн.

Засвоєння тематики літературних творів з світової літератури здійснюється у процесі порівняння та зіставлення мовою оригіналу (за можливістю) та у перекладі.

Основна мета вивчення літератури – розвиток загальної культури та творчих здібностей учнів, виховання в них світоглядних орієнтацій, вироблення вміння самостійно знайомитися з творами мистецтва слова, свідомо сприймати втілені в них естетичні, духовні цінності; формування комунікативної літературної компетенції, яка базується на знаннях і вміннях пізнавального і творчого характеру.

Перелік художніх творів для вивчення в 5-9 класах укладений відповідно до вікових особливостей дітей і підлітків на підставі рекомендацій науковців, учителів, психологів, бібліотекарів, а також результатів досліджень кола дитячого й підліткового читання школярів різних вікових категорій.

Модельна навчальна програма сприяє формуванню системи цінностей, розвитку толерантності, співчуття, справедливості, чесності тощо.

Модельна навчальна програма передбачає здатність до:

- вироблення в учнів стійкої мотивації до вивчення «Інтегрованого курсу румунської та зарубіжної літератури»;
- формування вміння інтерпретувати художній твір; виховання відчуття краси й виражальних можливостей слова;
- формування гуманістичного світогляду духовного світу людини; її моральних і етичних норм, рис характеру;
- виховання активного і свідомого читача, підвищення загальної читацької та мовленнєвої культури, розвиток творчих здібностей, бажання до писання творів;
- формування ціннісних світоглядних уявлень і усвідомлення пріоритетності загальнолюдських культурних надбань;

- вироблення в учнів стійкого уявлення про тематичне та жанрове розмаїття художньої літератури, про основні літературні роди та жанри (лірика, епос, драма), їх характерні особливості;
- навчання способів пізнання суті літературного твору (виклад, аналіз, інтерпретація);
- розвиток умінь зіставляти літературу та дійсність (вимисел і реальність);
- формування комунікативної компетенції учнів у процесі розгляду чи аналізу літературного твору;
- сприяння проникненню дитини в духовний світ літературних героїв;
- удосконалення навиків виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного;
- розвивати мислення і мовлення учнів;
- формувати й розвивати в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, повага до батьків, старших людей, любов до рідного краю;
- ознайомлення учнів з творами світових письменників в оригіналі або з літературними перекладами;
- розвиток уміння сприймати твір як явище мистецтва.

Принципи вивчення літератури:

- вивчення літератури здійснюється на основі сприйняття літературного твору та висловлювання власних думок у процесі його аналізу;
- послідовність, наступність і безперервність змісту літературної освіти забезпечується логічним продовженням тематично-жанрового, художньо-естетичного та літературознавчого напрямків вивчення літератури у початковій та основній школі;
- обсяг, зміст та жанрове розмаїття літературного матеріалу відповідають віковим особливостям та інтересам учнів, рівню їх суспільної та естетичної компетенції.

Навчання румунської та зарубіжної літератури в основній школі спрямоване на досягнення загальної мети базової середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації учнів, формуванні їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення.

Твори з румунської літератури сприяють удосконаленню знань учнів про спадок і традиції свого народу, а твори зарубіжної літератури допоможуть порівнювати та оцінювати літературні надбання інших країн.

Програма є основою для календарно-тематичного та поурочного планування, у якому вчитель самостійно, враховуючи запропоновану кількість годин на вивчення тем у межах розділу, розподіляє години на вивчення художніх творів і види навчальної діяльності, планує види роботи, спрямовані на опанування змісту матеріалу та формування вмінь і навичок учнів, опрацювання різних рубрик програми.

Це дасть змогу вчителеві вільно й творчо підійти до реалізації програми

в кожному класі, врахувати інтереси й рівень підготовки учнів, конкретні умови викладання (наявність художніх текстів; можливість використання інформаційно-комунікаційних технологій; рівень володіння учнями іноземними мовами; знання мови і літератури, історії та інших предметів; підготовка до контрольного оцінювання тощо).

У кожному класі запропоновано теми й твори для обов'язкового текстуального вивчення та можливістю вибору (вчителем та учнями) творів у межах обов'язкових тем, а також для уроків вивчення сучасної літератури, розвитку мовлення, позакласного читання і для уроків із резервного часу. Вибір учнів (в окремих розділах і темах програми) вимагає від учителя відповідного планування уроків, творчості, урахування читацьких інтересів молоді, здатності йти поруч зі своїми вихованцями, допомагати формуванню їхніх духовних потреб та естетичних смаків у сучасний період. Якщо твір, запропонований для альтернативного вивчення, не буде вибраний для текстуального вивчення, його можна вивчати на уроках позакласного читання.

Компетентнісний підхід

Літературна освіта в основній школі спрямована на розвиток сформованих (у початковій школі) і формування нових компетентностей і компетенцій.

Відповідно до Державного стандарту програма забезпечує розвиток **ключових компетентностей** (*уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, інформаційно-комунікаційної, соціальної, громадянської, загальнокультурної*), а також спрямована на формування **літературної компетентності**, яка передбачає:

- розуміння учнями літератури як невід'ємної частини національної і світової художньої культури;
- усвідомлення специфіки літератури як мистецтва слова, її гуманістичного потенціалу й місця в системі інших видів мистецтва;
- знання літературних творів, обов'язкових для вивчення, ключових етапів і явищ літературного процесу, основних світоглядних позицій видатних письменників, усвідомлення їхнього внеску в скарбницю світової культури;
- оволодіння основними літературознавчими поняттями й застосування їх у процесі аналізу та інтерпретації творів;
- формування якостей творчого читача та розвиток читацького досвіду;
- уміння й навички створення усних і письмових робіт різних жанрів;
- уміння орієнтуватися у світі художньої літератури й культури (класичної та сучасної), оцінювати художню вартість творів, порівнювати їх (у різних перекладах; в оригіналах і перекладах, переспівах; утілення в інших видах мистецтва тощо).

Складниками літературної компетентності є *емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна, компаративна компетенції* особистості, які мають бути сформовані поступово під час вивчення румунської та зарубіжної літератури.

Формування літературної компетентності та її складників тісно пов'язано

з формуванням комунікативної компетентності, розвитком умінь і навичок володіння учнями румунською мовою, а також іноземними мовами, видами мовленнєвої діяльності, основами культури усного і писемного мовлення.

Запровадження наскрізних ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека» й «Підприємливість та фінансова грамотність» сприятиме забезпеченню формуванню нових компетенцій.

Наскрізна лінія	Загальна мета	5-7 класи	8-9 класи
«Екологічна безпека та сталий розвиток»	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості задля збереження й захисту довкілля.	Розкриття взаємозв'язків людини і навколишнього середовища в процесі вивчення творів	Усвідомлення краси природи, її впливу на людину, розкриття значення образного слова для висловлення емоцій та почуттів, розуміння образу природи.
«Громадянська відповідальність»	Формування відповідального члена громади та суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також – виховання національно свідомої особистості, яка спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку суспільства.	Формування здатності до ненанасильницького розв'язання конфліктів.	Осмислення та захист особистих прав і прав інших людей, усвідомлення своєї ролі в суспільстві і набуття умінь брати участь у процесі ухвалення рішень.
«Здоров'я і безпека»	Формування всебічно розвинутого члена суспільства, здатного усвідомлювати пріоритетність здорового способу життя, допомагати у формуванні безпечного здорового життєвого середовища.	Усвідомлення переваг здорового способу життя та безпечної поведінки.	Осмислення причиново-наслідкових зв'язків між власними рішеннями та поведінкою, здоров'ям та безпекою, набуття знань та умінь правильної поведінки в критичних та небезпечних ситуаціях.
«Підприємливість та фінансова грамотність»	Розуміння практичних аспектів фінансових питань (заощадження, інвестування, запозичення, страхування тощо); розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.	Розуміння ролі ініціативності та підприємливості в суспільстві для особистого кар'єрного зростання.	Осмислення неординарності як важливої риси людини для її самореалізації в житті, спонукування учнів до творчих рішень у процесі розв'язання проблем, усвідомлення користі та необхідності спільної діяльності.

5 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо		
<p>Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, гуманістичний світогляд, духовного світу людини, виховує високі риси шляхетності.</p>	<p>Вступ. Поняття літератури (1 година) / Introdúcere. Noțiuni de literatură (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення уроку • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм
<p>Висловлення власних суджень з приводу прочитаного.</p> <p>Усвідомити постійну присутність в житті, в душі людини добра і зла, красивого і потворного.</p>	<p>Народна казка, <i>Фет – Фрумоста Іяна Косинзяна</i>. Персонажі казки. Етичні та морально-естетичні цінності казки. <u>Теорія літератури.</u> Усна народна творчість. Народна казка. Тема та ідея. Реальні та фантастичні елементи. (3 години) / Basmul popular <i>Făt-Frumos și Ileana Cosânzeana</i>. Personajele basmului. Valorile etice și moral-estetice ale basmului. <u>Теоріє літерарă.</u> Creația populară orală. Basmul popular. Tema și ideea. Elemente reale și elemente fantastice. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи
<p>Осмилення негативної ролі лицемірства в житті людини.</p> <p>Складання порівняльної характеристики персонажів.</p>	<p>Іон Крянге, <i>Бабина донька і дідова донька</i>. Віддзеркалення стосунків між батьками та дітьми; уславлення людини праці. Торжество добра над злом. Характеристика головних героїв. <u>Теорія літератури.</u> Культова казка. Літературний персонаж. Персоніфікація. Фізичний і моральний портрети. (3 години) / Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i>. Oglindirea relațiilor dintre părinți și copii; proslăvirea omului muncii. Triumful binelui asupra răului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • робота з посібником (підручником)

	<p>Caracterizarea personajelor principale.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Povestea cultă. Personajul literar. Personificarea. Portretul fizic și portretul moral. (3 ore)</p>	
<p>Формування шанобливого ставлення до кмітливості та мудрості нашого народу.</p> <p>Осмислення ролі в сучасному світі цих якостей.</p>	<p>Дімітріе Болінтіяну, <i>Мату Штефана чел Маре</i>. Теми, мотиви. Персонажі. Мораль казки.</p> <p><u>Теория литературы.</u> Казка у віршах. Діалог. Антитеза. (2 години) / Dimitrie Bolintinranu, <i>Muma lui Ștefan cel Mare</i>. Teme, motive. Personajele poveștii. Morala poveștii.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Povestea cultă în versuri. Dialogul. Antiteza. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати
<p>Роль і місце реального та фантастичного в житті.</p> <p>Уміння розповідати про виникнення легенд, тлумачення змісту.</p>	<p>Сноава про Пекале. Специфіка персонажів. Способи вираження.</p> <p><u>Теория литературы.</u> Сноава. (1 година) / Snoava De-ale lui Păcală. Specificul personajelor snoavei. Modalitățile de exprimare.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Snoava. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад
<p>Уміння розповідати про виникнення легенд, тлумачення змісту.</p> <p>Роль і місце реального та фантастичного в житті.</p>	<p>Легенди Олімпу. Міф про Прометея. Теми, мотиви. Героїчність подвигу Прометея на благо людей.</p> <p><u>Теория литературы.</u> Міф. (2 години) / Legendele Olimpului. Mitul lui Prometeu. Teme, motive. Eroismul faptei lui Prometeu pentru binele oamenilor.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Mitul. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія
<p>Роль і місце реального та фантастичного в житті.</p>	<p>Міф про Дедала та Ікара. Теми та ідеї, винахідливість людського духу. Персонажі міфу. Значення оповідань. Роль діалогу. (2 години) / Mitul lui Dedal și Icar. Teme și idei, inventivitatea spiritului uman. Personajele mitului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад

	Semnificațiile poveștelor. Rolul dialogului. (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> метод спостереження робота з посібником (підручником)
Усвідомлення Бога як високого духовного оплоту особистості.	<p>Біблія – книга мудрості. Біблійна притча <i>Блудний син</i>. Мудре послання притчі. <u>Теорія літератури</u>. Біблійна притча. (2 години) / Biblia – cartea înțelepciunii. Parabola biblică <i>Fiul risipitor</i>. Mesajul înțelept al parabolei. <u>Teorie literară</u>. Parabola biblică. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> пояснення дидактичне моделювання планове навчання приклад метод спостереження робота з посібником(підручником) 3
Виховання поваги до прадавніх вірувань наших предків, гордості за свій талановитий народ. Виховання любові до рідних. Формування прагнення відроджувати й вивчати оригінальну творчість народу.	<p><u>Прислів'я, приказки, загадки</u>. Лаконізм, єдність прямого і переносного значення прислів'їв і приказок. Тематична класифікація. Логічна структура та художня структура загадок. <u>Теорія літератури</u>. Прислів'я, приказки, загадки. (2 години) / <i>Proverbe. Zicători. Ghicitori</i>. Lacnismul, unitatea sensului propriu și al celui figurat din proverbe și zicători. Clasificarea tematică. Structura logică și structura artistică a ghicitorilor. Elemente prozodice. <u>Teorie literară</u>. Proverbe, zicători, ghicitori. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> дидактична бесіда демонстраційний метод метод вправи алгоритмізація дидактичне моделювання планове навчання приклад метод спостереження робота з посібником(підручником) 3
Формування прагнення відроджувати й вивчати оригінальну творчість народу. Виховання поваги до прадавніх вірувань наших предків, гордості за свій талановитий народ. Виховання любові до рідних.	<p>Фольклор календарних звичаїв. Колядки. Плугушор. Соркова. (з моментами з краєзнавства). Тематичний репертуар. Художні особливості. Цінності цих народних творів. (2 години) / Folclorul obiceiurilor calendaristice. Colinde. Plugușorul. Sorcova. Capra etc. (cu momente din etnografia locală). Repertoriul tematic. Particularitățile artistice. Valorile acestor creații populare. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> розмова навчання через відкриття розповідь проблематизація мозковий штурм синектичний метод ідейна інженерія дискусії та дебати приклад метод спостереження робота з посібником (підручником)
Формування естетичного смаку, вміння відчувати й бачити красу художнього	<p>Васіле Александрі, вірш <i>Зима</i>. Поетична картина зими. Поетичний ефект.</p>	<ul style="list-style-type: none"> пояснення лекції розмова

<p>світу.</p>	<p><u>Теорія літератури.</u> Опис у віршах. Строфа і вірш. Епітет. Повторення. (2 години) / Vasile Alecsandri, poezia Iarna. Tabloul poetic al iernii. Efectul poetic. <u>Teorie literară.</u> Descrierea în versuri. Pastelul. Strofa și versul. Măsura. Epitetul. Repetiția. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм
<p>Усвідомлення турботи про світ природи як неодмінна ознака гуманної, гідної поведінки, прагнення гармонії з природою.</p>	<p>Еміл Гирляну, твір Косуля. Сюжет. Емоційне підґрунтя оповідання. Значення вчинку косулі. Морально-етичні цінності. Значення пейзажу. <u>Теорія літератури.</u> Опис у прозі. Епічний рід. Поняття оповідання. Простий і розгорнутий план. (2,5 години)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія
<p>Усвідомлення турботи про світ природи як неодмінна ознака гуманної, гідної поведінки, прагнення гармонії з природою.</p>	<p>Еміл Гирляну, твір Жучок. Праця – джерело існування. (2 години) / Emil Gârleanu, schița Gândăcelul. Munca – izvor de existență. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Усвідомлення повчального впливу цієї казки, важливої потреби уважного ставлення до батьків. Формування дбайливого ставлення до свого життя.</p>	<p>Іоан Александру Бретеску – Войнешть, Пташеня. Тема. Персонажі. Морально-виховний зміст оповідання. Виразність тексту. <u>Теорія літератури.</u> Розповідь. Алгоритм розповіді. (2 години) / Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, Puiul. Tematica. Personajele. Semnificațiile morale și educative ale povestirii. Expresivitatea textului. <u>Teorie literară.</u> Povestirea. Povestirea alegorică. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Усвідомлення турботи про світ природи як неодмінна ознака гуманної, гідної поведінки, прагнення гармонії з природою.</p>	<p>Іон Друце, Мусливці за качками. Сюжет розповіді. Значення фіналу. Спілкування людини з природою. Характеристика персонажів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь

	<p>Етичні цінності. Виразне читання окремих фрагментів. <u>Теорія літератури.</u> Літературний твір у прозі. Сюжет літературного твору. (2 години) /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати
<p>Формування естетичного смаку, вміння відчувати й бачити красу художнього світу.</p>	<p>Іон Друце, Казка мурашки. Алгоритмичний зміст твору. Функція композиційних елементів у розвитку задуму. Етичні цінності. (1 година) / Іон Druță, povestirea Vânătorii de rațe. Subiectul povestirii. Semnificația finalului. Comuniunea omului cu natura. Caracterizarea personajelor. Valori etice. Citirea expresivă a unor fragmente. <u>Teorie literară.</u> Opera literară în proză. Subiectul operei literare. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Усвідомлення того, що Свята Мати – джерело добра, яке змінює світ.</p>	<p>Григоре Вієру, Колискова для мамі. Щирість вияву любові до матері. <u>Теорія літератури.</u> Поняття про ліричного героя. (1 година) / Grigore Vieru, Cântec de leagăn pentru mama. Sinceritatea exprimării dragostei față de mamă. <u>Teorie literară.</u> Noțiuni despre eroul liric. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Усвідомлення того, що Свята Мати – джерело добра, яке змінює світ.</p>	<p>Думітру Матковскі, вірш Мама. Поетичні образи, що створюють моральний образ матері. Ставлення ліричного героя до вічних цінностей материнства. / Dumitru Matcovschi, poezia Mama. Imagini poetice care crează chipul moral al mamei. Atitudinea eroului liric față de valorile eterne ale maternității.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Усвідомлення того, що любов до рідної землі – вічна загальнолюдська цінність. Виховання поваги до історичного минулого нашого</p>	<p>Ніколає Дабіжа, вірш Скільки живемо. Тема та ідея вірша. Духовні цінності нашого народу. <u>Теорія літератури.</u> Інверсія. (1 година) / Nicolae Dabija,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)

народу, до його культурних пам'яток.	poezia <i>Cât trăim</i> . Tematica și ideea poeziei. Valorile spirituale ale neamului nostru. <u>Teorie literară</u> . Enumerația. Inversiunea. (1 oră)	
Усвідомлення турботи про світ природи як неодмінна ознака гуманної, гідної поведінки, рагнення гармонії з природою.	Міхай Емінеску, вірш <i>Шелестіння лісу</i> . Вираження духовної спорідненості ліричного героя з природою, ностальгії за дитинством. (2 години) / Mihai Eminescu, poezia <i>Freamăt de codru</i> . Exprimarea afinității spirituale a eroului liric cu natura, a nostalgiei după anii copilăriei. (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Формування шанобливого ставлення до кмітливості та мудрості нашого народу.	Аркадіє Сучевяну, Книга <i>дідуса Крянге</i> . Любов до творчості великого класика. Простота поетичної мови. (1 година) / Arcadie Suceveanu, Cartea lui moș Creangă . Dragostea față de opera marelui clasic. Simplitatea limbajului poetic. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Усвідомлення турботи про світ природи як неодмінна ознака гуманної, гідної поведінки, прагнення гармонії з природою.	Штефан Октавіан Йосиф, <i>Буря</i> . Образ розкутої природи – джерело натхнення і радості. Художня своєрідність, простота і свіжість поетичної мови. (1 година) / Ștefan Octavian Iosif, poezia <i>Furtuna</i> . Imaginea naturii dezlănțuite – sursă de inspirație și bucurie. Particularitățile artistice, simplitatea și prospețimea limbajului poetic. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебат
	Систематизація та узагальнення знань (2 години)	

Розподіл годин:

Румунська література – 32,5 годин; зарубіжна література – 8 годин.

Контрольні роботи – 4 години; колективна дискусія – 2 години; резервні години – 6.

Список рекомендованої літератури для самостійного читання 5 клас

1. Народна казка *Хоробрий Присля і золоті яблука*.

2. Народна казка *Греучану*.
3. Народна казка *Молодість без старості і життя без смерті*.
4. Міхай Емінеску, *Фет-Фрумос зі сльози*.
5. Іоан Славич, *Фея фей, Пекале у своєму селі*.
6. Брати Грім, *Королівська донька та семеро гномів*.
7. *Легенди Олімпу*.
8. *Легенда про ластівку*.
9. *Біблійні притчі*.
10. Спірідон Вангелі, *Дідусь*.
11. Іонел Теодоряну, *У хаті дідуса й бабусі*.
12. Шарль Перро, *Попелюшка*.
13. Гі де Мопассан, *Батько Симона*.
14. Октавіан Гога, *Осінь, Вечір*.
15. Васіле Романчук, *В ім'я миру*.

6 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо		
Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, гуманістичний світогляд, духовного світу людини, виховує високі риси шляхетності.	Вступ. Література – мистецтво слова. (1 година) / Introducere. Literatura – arta cuvântului.	<ul style="list-style-type: none"> • Пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття
З'ясування естетичної природи та духовно-етичної сутності художнього слова, відрізняє художню літературу від інших видів мистецтва, висловлює судження стосовно значення творів мистецтва слова.	Народна дойна. Синкретизм дойн. Основні зображення. Послання ідей і почуттів. Емоційність, глибина почуттів. Спілкування людини з природою. Теорія літератури. Лірична пісня. Типи дойн. Народна дойна. Літературна дойна. Парне римування (актуалізація). (1 година) / Doina populară. Sincretismul doinelor. Imagini pivot. Mesajul de idei și sentimente. Emotivitatea, profunzimea sentimentelor. Comuniunea omului cu natura. Teorie literară. Cântecele lirice. Tipuri de doine. Doina populară. Doina cultă. Rima împerecheată (actualizare). (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • робота з посібником (підручником)

<p>Осмилення ролі в сучасному світі цих якостей. Визначати основні ознаки природних явищ, духовного багатства.</p>	<p>Народна балада Тома Алімош. Ідея справедливості. Будова багатирської балади. Головний герой. Домінуючі риси. Роль гіперболи. Мистецтво розповіді. Теорія літератури. Народний епос у віршах. Типи балад. Народна балада. Гіпербола. (1 година) / Balada populară Toma Alimș. Ideea dreptății. Structura baladei voinicesti. Personajul principal. Trăsăturile dominante. Rolul hiperbolei. Arta narativă. Teorie literară. Epica populară în versuri. Tipuri de baladă. Balada populară. Hiperbola. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати
<p>Оцінює значення твору в наш час, тому що виховує любов та повагу до матері. Пояснити, для чого введений той чи інший персонаж. Порівнює персонажі твору з подібними в літературі.</p>	<p>Спіридон Вангелі, Зелена шаль. Драматичний зміст. Образ матері. Художні засоби, фольклорні елементи. Значення назви. Послання ідей і почуттів. Теорія літератури. Літературна балада. (2 години) / Spiridon Vangheli, balada Șalul verde. Conținutul dramatic. Chipul mamei. Mijloace artistice, elemente folclorice. Semnificația titlului. Mesajul de idei și sentimente. Teorie literară. Balada cultă. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Виховує екологічну грамотність учня. Формувати вольові якості характеру.</p>	<p>Народна легенда. Траян і Докія. Тема. Послання ідей і почуттів. Характеристика персонажів легенди. Роль діалогу. Значення легенди. Теорія літератури. Народна легенда. Літературна легенда. (2 години) / Legenda populară Traian și Dochia. Tematica. Mesajul de idei și sentimente. Caracterizarea personajelor legendei. Rolul dialogului. Semnificațiile legendei. Teorie literară. Legenda populară. Legenda cultă. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Висловлювати судження з приводу глибини психологізму вірша. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Міхай Емінеску, вірш Реведе. Незворотний плин часу. Змінна доля в протилежності до вічності, вічності природи. Персонажі: людина – швидкоплинність і природа – вічність. (1 година) /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • алгоритмізація

	<p>Mihai Eminescu, poezia <i>Revedere</i>. Trecerea ireversibilă a timpului. Destinul schibător în antiteză cu eternitatea, veșnicia naturii. Personajele: omul – efeminitate și natura – eternitate. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад
<p>Пояснити події, які вплинули на формування світобачення письменника. Висловлювати судження про актуальність теми твору в наші дні. любов до рідних.</p>	<p>Вірш <i>О залишились...</i> Таємничий характер стосунків дитини з лісом. Незворотний плін часу і вічність лісу.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Ліричний текст. Діалог. Парне римування (актуалізація). Метафора. Уособлення (актуалізація). Монолог. Перехресне римування (актуалізація). (2 години) / <i>Poezia, O rămâi...</i> Caracteul tainic al relației intime dintre copil și pădure. Trecerea ireversibilă a timpului și eternitatea pădurii.</p> <p><u>Teoria literară.</u> Textul liric. Dialpgul. Rima împerechiată (actualizare). Metafora. Personificarea (actualizare). Monologul. Rima încrucișată (actualizare). (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод
<p>Вчить учня цінувати кожную мить свого дитинства. Висловлювати судження про вчинки синів.</p>	<p><i>Притча про двох синів, покликаних працювати у винограднику свого батька.</i> Праця – джерело існування. Характеристика двох синів.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Парабола (актуалізація). (1 година) / <i>Parabola celor doi fii chemați a lucra via tatălui lor.</i> Munca – izvor de existență. Caracterizarea celor doi fii. <u>Teorie literară.</u> Parabola (actualizare). (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • приклад • метод спостереження
<p>Виховує відповідальність за свої вчинки. Визначити основні ознаки пригодницького твору, захоплюючий, динамічний, емоційно напженийсюжет.</p>	<p>Іон Крянге, <i>Одуд із липи</i> (уривок зі «<i>Спогадів дитинства</i>»). Тема і структура уривка. Характеристика усного стилю. Характеристика героїв уривку. Роль комічних ситуацій у розкритті інтимного світобудови головного героя.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Переказ (про що і як розповідається, автор і оповідач). (2 години) / Іон Creangă, <i>Purăza din tei</i> (fragment din <i>Amintiri din copilărie</i>).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання

	<p>Tematica și structura fragmentului. Caracteristici ale stilului oral. Caracterizarea personajelor din fragment. Rolul situațiilor comice în relevarea universului intim al personajului principal.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Narațiunea (ce și cum se povestește, autorul și naratorul). Comicul. (2 ore)</p>	
<p>Розвиває естетичні смаки, пізнавальні інтереси учнів, сприяє формуванню духовно розвиненої, високоморальної особистості.</p>	<p>Александру Доніч, Лисиця і борсук. Тема. Характеристика персонажів. Способи викриття авторського ставлення до героїв (іронія, мова). Етична та соціальна цінність повідомлення. Сенс моралі.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Байка. Алегорія. (1 година) / Alexandru Donici, fabula Vulpea și bursucul. Tematica. Caracterizarea personajelor. Modalități de expunere a atitudinii autorului față de personaje (ironia, limbajul). Valoarea etică și socială a mesajului. Semnificația moralei. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Розвиває естетичні смаки, пізнавальні інтереси учнів, сприяє формуванню духовно розвиненої, високоморальної особистості.</p>	<p>Езоп, байка, Лисиця і виноград. Тема байки. Сатиричні недоліки характеру. Сенс моралі. (1 година) / Esop, fabula Vulpea și strugurii. Tematica fabulei. Satirizarea defectelor de caracter. Semnificația moralei. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь
<p>Визначати основні ознаки природних явищ, духовного багатства. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Міхайл Садовяну, оповідання Уліці Петришора. Проблема, ідея і сюжет повісті. Опис природи, кольорів, тваринного і рослинного світу – емоційно-естетичні джерела. Взаємовідносини людини і природи. Характеристика персонажів. Художні особливості повісті. Роль опису. (2,5 години) / Mihail Sadoveanu, povestirea În Pădurea Petrișorului. Problematika, ideea și subiectul povestirii. Descrierea plastică a naturii, a culorilor, faunei și florei – surse emotiv-estetice. Relația om – natură. Caracterizarea personajelor. Particularitățile artistice ale povestirii. Rolul descrierii. (2,5 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)

<p>Висловлювати судження про роль вчителя у навчанні та вихованні підростаючого покоління. Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, гуманістичний світогляд, духовного світу людини, виховує високі риси шляхетності.</p>	<p>Міхайл Садовяну, оповідання <i>Пан Трандафір</i>. Тема, ідея, сюжет. Характеристика героїв. Художні особливості. <u>Теорія літератури.</u> Опис у прозі. Оклик. (2 години) / Mihail Sadoveanu, parațiunea Domnul Trandafir. Tema, ideea, subiectul. Caracterizarea personajelor. Particuritați artistice. <u>Teoria literară</u> Descrierea în proză. Evocarea. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Висловлювати судження про специфіку поетичного стилю поезії автора щодо поета М. Ємінеску, символіку його образу про значення традиційних свят, духовну суть, про дотримання фольклорну поетику, мелодійність, багатство лексичних засобів, своєрідність системи віршування.</p>	<p>Аркадіє Сучевяну, вірш <i>Колядка для Емінеску</i>. Вшанування великого Емінеску. Послання ідей і почуттів. (1 година) / Arcadie Suceveanu, poezia Colind pentru Eminescu. Omagiu adus marelui Eminescu. Mesajul de idei și sentimente. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • посібником • (підручником)
<p>Розвиває інтерес до місця розташування подій. Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм</p>	<p>Антуан де Сент-Екзюпері, казка <i>Маленький принц</i>. Теми та vjnbdb. Структура роботи. Характеристика головного героя. <u>Теорія літератури.</u> Аллегорія. Притча. (2 години) / Antonie de Saint-Exupery, basmul alegorico-filozofic Micul prinț. Teme și motive. Structura operei. Caracterizarea personajului principal. Mesajul operei. <u>Teorie literară.</u> Alegoria. Parabola. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Визначити основні ознаки твору, захоплюючий, динамічний, емоційно напружений сюжет, відображення у творі настрою хлопчика, виховує відповідальність за свої вчинки</p>	<p>Іон Друце, оповідання <i>Трофімаш</i>. Емоційно-естетичні джерела твору. Соціально-історичний контекст. Розкриття інтимного всесвіту головного героя: художня деталь, оповідь, діалог, мова дітей, комічне і драматичне. Етико-естетичний посил твору. <u>Теорія літератури.</u> Епічний текст. Розповідь. (2 години) / Ion Druță, povestirea Trofimaș. Sursele emotiv-estetice ale operei. Contextul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • робота з посібником • (підручником)

	<p>social- istoric. Relevarea universului intim al personajului principal: detaliul artistic, narațiunea, dialogul, limbajul copiilor. comicul și dramaticul. Mesajul etico-estetic al operei.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Textul epic. Narațiunea. (2 ore)</p>	
<p>Висловлювати судження з приводу лісової краси, про роль рідної природи в житті людини. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Васіле Александри, пастель <i>Концерт на лузі.</i> Художня структура. Зорові та слухові образи. Спілкування людини з природою. Динамізм картин. Атмосфера казки, роль деталі. Етико-естетичні цінності.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Види епітетів. Види строф. Ритм і такт (актуалізація). Види строф. (2 години) / Vasile Alecsandri, pastelul <i>Concertul în luncă.</i> Structura artistică. Imagini vizuale și auditive. Comuniunea omului cu natura. Dinamismul tablourilor. Atmosfera de basm, rolul detaliului. Valorile etico-estetice.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Enumerația. Tipuri de epitete. Tipuri de strofe. Ritmul și măsura (actualizare). de epitete. Tipuri de strofe. Ritmul și măsura (actualizare). (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Порівнювати персонажі твору з подібними в літературі. Оцінює значення твору в наш час, тому що виховує любов та повагу до матері.</p>	<p>Грігоре Вієру, вірш <i>Молюся за тебе.</i> Почуття ліричного героя. Роль повторення у викликанні вічних стихій природи. Відношення людини і природи.</p> <p>Вірш <i>Син до мамі.</i> Материнська мудрість і любов до сина. Засоби вираження материнського почуття.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Повторення та його категорії. Ліричний текст. Строфа. Ямб. Рима (актуалізація). (2 години) / Grigore Vieru, poezia <i>Mă rog de tine.</i> Sentimentul filial al eroului liric. Rolul repetiției în evocarea elementelor eterne ale naturii. Relația om-natură.</p> <p><u>Poezia <i>Către fiu mama.</i></u> Înțelepciunea și dragostea mamei față de fiu. Mijloace de exprimare a sentimentului matern.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • робота з посібником • (підручником)

	<u>Теоріє літерарă.</u> Repetiția și categoriile ei. Textul liric. Strofa. Iambul. Piciorul metric. Rima (actualizare). (3 ore)	
Формувати вольові якості характеру. Ознайомлює учнів з іншої місцевістю. Розвиває інтерес до місця розташування подій.	Джек Лондон, Біле ікло. Проблематика твору. Людина в екстремальних ситуаціях. Спілкування людини з природою. <u>Теорія літератури.</u> Розповідь (актуалізація). (3 години) / Jack London, Colț Alb. Problematika operei. Omul în situații limită. Comuniunea omului cu natura. <u>Teoria literară.</u> Povestirea (actualizare). (3 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Висловлює судження з приводу зимової краси. Виховує екологічну грамотність учня.	Джордже Кошбук, вірш Зима на вулиці. Казкова атмосфера вірша. Функція поетичних засобів. Ідеї й почуття. (2 години) / George Coșbuc, poezia Iarna pe uliță. Atmosfera peisajului. Simplitatea limbajului. Trăirea intensă a sentimentului apropierei de natură. Primăvara – ca fundal al iubirii. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Оцінювати значення твору в наш час. Розповідає, які роздуми викликало прочитання твору. Удосконалює навички виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного, виховує екологічну грамотність учнів.	Джордже Кошбук, вірш Літо. Любов до країни, глибока тотожність між поетом і народом. <u>Теорія літератури.</u> Види строф. (2 години) / George Coșbuc, poezia Vara. Dragostea față de țară, profunda identitate dintre poet și popor. <u>Teorie literară.</u> Tipuri de strofe. (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Визначати основні ознаки пригодницького твору, захоплюючий, динамічний, емоційно напружений сюжет, виховує відповідальність за свої вчинки. учня.	Марк Твен, Пригоди Тома Соєра. Тема, сюжет і структура твору. (2 години) / Mark Twain, romanul Aventurile lui Tom Sawyer. Tema, subiectul și structura operei. (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • робота з посібником • (підручником)

<p>Формувати гуманістичний світогляд, духовну освіту людини, патріотичне почуття громадянина України, який сприймає і поділяє національні та загальнолюдські цінності, відчуваю свою приналежність до загальноєвропейської культури.</p>	<p>Іон Ватаману, вірш <i>Слова</i>. Ідеї і почуття. Художні особливості. Аналіз вірша. (2 години) / Ion Vatamanu, poezia <i>Cuvintele</i>. Mesajul de idei și sentimente. Particuritațile artistice. Elementele de prozodie. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Формувати гуманістичний світогляд, духовну освіту людини, патріотичне почуття громадянина України, який сприймає і поділяє національні та загально - людські цінності, відчуваю свою приналежність до загально - європейської культури. Розвиває уміння сприймати твір як явища мистецтва та розуміти значення ілюстрації до текстів.</p>	<p>Іліє Мотреску, вірш <i>Народили мене Карпати</i>. Теми, ідеї, мотиви. Роль опису в поезії. Художні особливості. (1 година) / Піе Motrescu, poezia <i>Nascutu-m-au Carpații</i>. Teme, idei, motive. Rolul descrierii în poezie. Particularități artistice. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
	<p>Систематизація та узагальнення знань (2 години)</p>	

Розподіл годин: 52,5 години

Румунська література –33,5 годин; зарубіжна література –7 годин;

Контрольні роботи – 4 години; колективна дискусія – 2 години; резервні години – 6.

Список рекомендованої літератури для самостійного читання

1. І. Л. Караджіале, *Пан Гоє*.
2. Міхаїл Садовяну, *Мерцішор*.
3. Іон Друце, *Ескізи та оповідання*.
4. Джордже Кошбук, *Вісники весни*.
5. Октавіан Гога, *Дойна*.
6. Джордже Топирчану, *Буйвол і сорока*.
7. Александру Доніч, *Байки. Листя і корінь*.
8. Васіле Александрі, *Ранок*.

7 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо		
<p>Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, гуманістичний світогляд, духовного світу людини, виховує високі риси шляхетності. Має з'ясувати естетичну природу та духовно-етичну сутність художнього слова, уміти відрізнити художню літературу від інших видів мистецтва, висловлювати судження стосовно значення творів мистецтва слова.</p>	<p>Вступ. Література – галузь мистецтва. (1 година) / Introduce. Literatura – ramură a artei. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь
<p>Тема, мотив. Структура балади.</p> <p>Художні засоби балади в описі природи та персонажів.</p> <p>Має з'ясувати, як балада служить для характеристики етносу, коментувати використання жанру балади в румунській та українській літературах.</p>	<p>Міоріца. Теми, мотиви. Будова балади. Переплетіння ліричних, епічних, драматичних елементів. Поетичні засоби в описі природи та характерів. Символи. Духовні, моральні, етико-естетичні цінності. Характеристика персонажів. Опис. Національне і загальнолюдське значення балади.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Епічний рід (актуалізація). Типи балад. Алегорія. (2 години) / Balada populară Miorița. Teme, motive. Structura baladei. Interferența elementelor lirice, epice, dramatice. Mijloacele poetice în descrierea naturii și a personajelor. Simboluri. Valori spirituale, morale, etico- estetice. Caracterizarea personajelor. Descrierea. Valoarea națională și universală a baladei.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Genul epic (actualizare). Tipuri de baladă. Alegoria. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • метод спостереження • робота з посібником(підручником)
<p>Має висловлювати судження про історичну пам'ять як</p>	<p>Василе Александрі, Дан, капітан краю. Тема, ідея,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова

<p>усвідомлення приналежності людини до свого народу.</p>	<p>сюжет. Мотив легендарного героя. Тотожність між поетом і твором. Ставлення автора до головного героя. Художні особливості (терміни та вислови історичного та релігійного походження; динамічні, слухові та зорові картини; функція портрета).</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Героїчна поема. Метафора. Ямб. Фізичний і моральний портрет. Порівняння. Персоніфікація. Парне римування (актуалізація). (2 години) Vasile Alecsandri, poemul <i>Dan, căpitan de plai.</i> Tema, ideea, subiectul. Motivul eroului legendar. Identitatea dintre poet și operă. Atitudinea autorului față de personajul principal. Particularități artistice (termeni și expresii de origine istorică și religioasă; tablouri dinamice, auditive și vizuale; funcția portretului).</p> <p><u>Teorie literară.</u> Poemul eroic. Metafora. Iambul. Portretul fizic și moral. Comparația. Personificarea. Rima împerecheată (actualizare). (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • навчання через відкриття • розповідь • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником(підручником)
<p>Має інтерпретувати твір, виділяючи в ньому головну думку, наводити приклади героїзму, відповідальності, вірності.</p>	<p>Василе Александри, Червона Діброва. Структура поеми. Тема, мотиви, ідеї. Уславлення славного минулого. Характеристика персонажів. Функція картин і образів. Авторський погляд. (2 години) / Vasile Alecsandri, poemul <i>Dumbrava Roșie.</i> Structura poemului. Tema, motive, idei. Proslăvirea trecutului glorios. Caracterizarea personajelor. Funcția tablourilor și a imaginilor. Viziunea autorului. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія
<p>Має доводити, що цей твір високохудожній, структурно досконалий, характеризує фольклорну основу пам'ятки.</p>	<p><i>Пісня про військо Ігореве.</i> Структура і проблема. Значення вірша./ <i>Cântec despre oastea lui Igor.</i> Structura și problematica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання

	Semnificațiile poemului.	<ul style="list-style-type: none"> • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Пояснити події, які вплинули на формування світобачення письменника. Висловлювати судження про актуальність теми твору в наші дні та власних суджень з приводу прочитаного. Виховує любов до сприяє формуванню духовно розвиненої, високоморальної особистості.	<p>Пісня про Роланда – пам'ятка середньовічної епічної поезії. Тема і структура твору. Головний герой – від лицаря до народного героя. Межа між історичною дійсністю та вигадкою у творі.</p> <p>Теорія літератури. Героїчний епос. Поема. (1 година) / Cântecul lui Roland – monument al poeziei epice medievale. Tema și structura operei. Personajul principal – de la cavaler la erou popular. Limita între realitate istorică și ficțiune în opera.</p> <p>Teorie literară. Eposul eroic. Poemul. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Висловлювати судження про вчинки синів. Вчить учня дотримуватися даного слова, вчитись у продовж життя.	<p>Притча про митаря і фарисея. Притча про сіяча. Значення і мудрість притч. Виразне читання окремих притч і коментування їх змісту.</p> <p>Теорія літератури. Парабола (актуалізація). (2 години) / Parabola vameșului și a fariseului. Parabola sămănătorului. Semnificațiile și înțelepciunea parabolilor. Citirea expresivă a unor parabole și comentarea semnificației acestora.</p> <p>Teorie literară. Parabola (actualizare). (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • робота з посібником (підручником)
Має описувати душевний стан героя, висловлювати судження про морально-етичні категорії «справедливості», «втрати», «добра».	<p>Міхаїл Садовяну, Знедолена людина. Тема, ідея, сюжет. Характеристика персонажів. Художні особливості.</p> <p>Теорія літератури. Літературний сюжет. Новела. Короткий зміст літературного твору. (2 години) / Mihail Sadoveanu, nuvela Un om necăjit. Tema, ideea, subiectul. Caracterizarea personajelor. Particularități artistice.</p> <p>Teorie literară. Subiectul literar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія

	Nuvela. Rezumatul operei literare. (2 ore)	
Має спостерігати за мовною специфікою твору, використанням звертань, діалогів, засобів мовної індивідуалізації героїв.	Іон Крянге, <i>Спогади дитинства</i> (фрагменти <i>На черешні і На купанні</i>) Персонажі. <u>Теорія літератури.</u> Епічний вид. Роман. Гумор. Іронія. (2,5 години) / Іон Creangă, <i>Amintiri din copilărie</i> (fragmentele <i>La cireșe</i> și <i>La scăldat</i>). Personajele fragmentelor. <u>Teorie literară.</u> Genul epic. Romanul. Umorul. Ironia. (2,5 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод
Має висловлювати судження про значення традиційних свят і їхню духовну суть, про дотримання традицій у батьківському домі.	Ніколає Лабіш, <i>Лист матері. Новий рік.</i> Згадування новорічних традицій через найдрібніші деталі. Казкова атмосфера вірша. Функція поетичних засобів (тропи, повтор, анафора). Образ матері. Ідеї і почуття. <u>Теорія літератури.</u> Метонімія. Анафора. (2 години) / Nicolae Labiș, <i>poezia Scrisoare mamei. De Anul Nou.</i> Evocarea prin detalii sugestive a datinilor de Anul Nou. Atmosfera de basm a poeziei. Funcția mijloacelor poetice (tropii, repetiția, anafora, enumerația). Chipul mamei. Mesajul de idei și sentimente. <u>Teorie literară.</u> Metonimia. Анафора. Enumerația. (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Висловлює судження з приводу глибини психологізму вірша. Виховує любов до формуванню духовно розвиненої, високоморальної особистості	Лучіан Блага, <i>Криниці.</i> Теми, мотиви, структура вірша. Ідеї і почуття. Художні особливості. Значення символів. <u>Теорія літератури.</u> Повторення (актуалізація). (1 година) / Lucian Blaga, <i>poezia Fântânile.</i> Teme, motive. Structura poeziei. Mesajul de idei și sentimente. Particularitățile artistice (repetiția și specificul compozițional). Semnificațiile simbolurilor. <u>Teorie literară.</u> Repetiția (actualizare). (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)

<p>Має аналізувати вчинки, поведінку героя у різних життєвих ситуаціях. Висловлює судження про роль пригодницьких творів, про зв'язок прочитаного з власними життєвими спостереженнями.</p>	<p>Даніель Дефо, Робінзон Крузо. Тема, сюжет і композиція твору. Головний герой – символ людської винахідливості та стійкості в складних умовах. <u>Теорія літератури.</u> Пригодницький роман. (3 години) / Daniel Defoe, romanul Robinson Crusoe. Tema, subiectul și structura operei. Personajul principal – simbol al inventivității și rezistenței omului în condiții grele. <u>Teorie literară.</u> Romanul de aventuri. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація
<p>З'ясовує значення засобів- (метафори, епітети, порівняння, символи) у розкритті теми твору.</p>	<p>Алексе Матєєвіч, Наша мова. Теми, ідеї, мотиви. Композиція. Ідеї і почуття. Значення символів. Художні особливості. <u>Теорія літератури.</u> Лірика. Гімн, ода. Метафора (актуалізація). (2 години) / Alexe Mateevici, poezia Limba noastră. Teme, idei, motive. Structura. Mesajul de idei și sentimente. Semnificația simbolurilor. Particularitățile artistice. Elemente de prozodie. <u>Teorie literară.</u> Genul liric. Imnul, Oda. Metafora (actualizare). (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Псалм «Давід і Голіат». Псалм «Всемогутній Самсон». Має аналізувати вчинки, поведінку героя у різних життєвих ситуаціях.</p>	<p>Псалм Давід і Голіат. Перемога розуму над силою. Псалом Могутній Самсон. Хвала людській силі. <u>Теорія літератури.</u> Псалом – релігійний гімн, псалом – лірика. (2 години) / Psalmul Psalmul Puternicul Samson. <u>Teorie literară.</u> Psalmul – imn religios, psalmul – poezie lirică. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Висловлювати судження з приводу глибини психологізму вірша. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Міхай Емінеску, Королева з казок. Теми, мотиви, композиція. Змістовні зображення. Роль слова (зачарований і архетипний). Спілкування людини з природою. Ідеї і почуття.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм

	<p>Келін (листи з казки). Теми і мотиви. Структура поеми. Персонажі поеми. Художні особливості. Значення вірша.</p> <p>Теорія літератури. Ідилія. Поема. Епітет. Порівняння. Метафора (актуалізація).</p> <p>(3 години) / Mihai Eminescu, idila-pastel Crăiasa din povești. Teme, motive. Structura. Imagini semnificative. Rolul cuvântului (fermecat și arhetipal). Comunicarea omului cu natura. Mesajul de idei și sentimente. Călin (file din poveste). Teme și motive. Structura poemului. Personajele poemului. Particularitățile artistice. Semnificațiile poemului.</p> <p>Teorie literară. Idila. Poemul. Epitetul. Comparația. Metafora (actualizare). (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація
<p>Має висловлювати судження про значення традиційних свят і їхню духовну суть, про дотримання традицій у батьківському домі.</p>	<p>Васіле Войкулеску, Вербна неділя. Ідеї і почуття поезії. Значення назви вірша. Художні особливості.</p> <p>(2 години) / Vasile Voiculescu, poezia Florii. Mesajul de idei și sentimente al poeziei. Semnificațiile titlului și ale poeziei. Particularitățile artistice. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Оцінювати значення твору в наш час. Розповідає, які роздуми викликало прочитання твору. Удосконалює навички виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного, виховує екологічну грамотність учнів.</p>	<p>Іон Друце, Санки. Тайна праці та її краса. Характеристика головного героя. (2 години) / Vasile Voiculescu, poezia Florii. Mesajul de idei și sentimente al poeziei. Semnificațiile titlului și ale poeziei. Particularitățile artistice. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Розвиває естетичні смаки, пізнавальні інтереси учнів, сприяє формуванню духовно</p>	<p>Васіле Романчук, Неділя. Значення поезії. (1 година) / Vasile Romanciuc, poezia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова

розвиненої, високоморальної особистості. Удосконалює навички виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного.	Duminică. Semnificațiile poeziei. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати
Тема, мотив. Структура твору. Художні засоби. Обґрунтовує, чому батьківська наука – це основа сімейного виховання.	Васіле Терицяну, вірш Синові. Ідеї і почуття. (1 година) / Vasile Tărățeanu, poezia Fiului. Mesajul de idei și sentimente. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Порівнює цей твір з іншими творами на подібну тему. Підкреслює значення творчості М. Ємінеску як національного генія румунського народу.	Васіле Левіцкі, Слово для Лучафера. Вшанування великого Ємінеску. Ідеї і почуття. (1 година) / Vasile Levițchi, poezia Cuvânt pentru Luceafăr. Omagiu adus marelui Eminescu. Mesajul de idei și sentimente. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Порівнює цей твір з іншими творами на подібну тему. Підкреслює значення творчості М. Ємінеску як національного генія румунського народу.	Іліє Тудор Зегря, Ємінеску - це все, що у нас є найбільш святим. Етичні та естетичні цінності поезії. (1 година) / Vasile Levițchi, poezia Cuvânt pentru Luceafăr. Omagiu adus marelui Eminescu. Mesajul de idei și sentimente. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод
	Систематизація та узагальнення знань (2 години)	

Розподіл годин: 52,5 години

Румунська література –32,5 годин; зарубіжна література –8 годин;

контрольні роботи – 4 години; колективна дискусія – 2 години; резервні години – 6.

Список рекомендованої літератури для самостійного читання

1. Васіле Александрі, *Ніч святого Андрія*.
2. Джордже Кошбук, *Паша Хасан*.
3. Тудор Аргезі, *Псалом*.
4. Міхай Емінеску, *Фет-Фрумос із лип*.
5. Васіле Романчук, *Ніби Емінеску вас слухає*.
6. Грігоре Вієру, *Хліб на вознищі*.
7. Ана Бландіана, *Сум*.
8. Аркадіє Сучевяну, *Голгофський архів*.
9. Жуль Верн, *Дворічні канікули*.
10. Микола Гоголь, *Тарас Бульба*.
11. Й. В. Гете, *Лісовий цар*.
12. Джонатан Свіфт, «*Мандри Гуллівера*».

8 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо		
<p>Виделити специфічні риси румунської культури та цивілізації та інтегрувати в багатонаціональному контексті. Підкреслити роль історіографії у розвитку румунської мови та літератури.</p>	<p>Вступ. Література – мистецтво слова (1 година) / Introducere. Literatura – arta cuvântului. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • дискусії та дебати
<p>Впізнати географічне положення тодішньої Молдови. Осмислити той факт, що любов та повага до Батьківщини – основні риси характеру не лише для особливостей, але і для всього простого народу</p>	<p><i>Монастир Арджеша.</i> Жертовність в ім'я художнього ідеалу. Закон гармонії і рівноваги. Майстер Маноле – архетипний творець. Роль повторення. <u>Теорія літератури.</u> Архетипічний символ. (3 години) / Monastirea Argeşului. Sacrificiul în numele idealului artistic. Legea armoniei și a echilibrului. <i>Meşterul Manole</i> – creatorul arhetipal. Rolul repetiției. <u>Teorie literară.</u> Simbolul arhetipal. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод
Розкривати головних	<i>Перші письмена румунською</i>	• пояснення

<p>чинників (історичні, філософські, естетичні) прозвітку літератури. Виделити специфічні риси румунської культури.</p>	<p>мовою. Загальна характеристика історіографічного періоду. Теорія літератури. Гуманізм. (2 години) / Primele scrieri în limba română. Caracterizarea generală a Teorie literară. Umanismul. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Інтегрувати «Літопись» у контексті зарубіжної літератури); Осмыслити той факт, що любов та повага до Батьківщини – основні риси характеру не лише для особливостей, але і для всього простого народу);</p>	<p>Грігоре Уреке, Літопис Молдови. Загальний огляд діяльності літописця. Сторінки з історії боротьби молдован проти іноземних загарбників. Ідея національної єдності народу. Мистецтво оповіді та портрета. Літопис – джерело натхнення для письменників XIX ст. Теорія літератури. Літопис. (2 години) / Grigore Ureche, Letopisețul Țării Moldovei. Privire generală asupra activității cronicarului. Pagini din istoria luptei moldovenilor împotriva cotropitorilor străini. Ideea unității naționale a poporului. Arta narațiunii și a portretului. Cronică – izvor de inspirație pentru scriitorii din sec. al XIX-lea. Teorie literară. Letopisețul. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • демонстраційний метод • метод вправи • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Впізнати географічне положення тодішньої Молдови та показувати на карті.</p>	<p>Мірон Костін, Літопис Молдови. Огляд діяльності. Літературне значення літопису. (2 години) / Miron Costin, Letopisețul Țării Moldovei. Privire generală asupra activității. Valoarea literară a Letopisețului. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Розкривати специфіку аналітичного підходу</p>	<p>Іон Некулче, Літопис Молдови. Огляд діяльності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції

<p>письменників до зображення дійсності зображення людини у зв'язках із середовищем, змалювання різних верств суспільства, точність деталей і описів(тощо);</p> <p>Впізнати географічне положення тодішньої Молдови та показувати на карті.</p>	<p>Літературне значення літописа.</p> <p><i>Деяки слова</i> – перша збірка історичних легенд. Усність стилю. Мистецтво оповідача.</p> <p><u>Теорія літератури.</u></p> <p>Історична легенда.</p> <p>(3 години) / Ion Neculce, Letopisețul Țării Moldovei. Privire generală asupra activității. Valoarea literară a Letopisețului...</p> <p><i>O samă de cuvinte</i> – prima culegere de legende istorice.</p> <p>Oralitatea stilului. Arta de <u>Teorie literară.</u> <i>Legenda istorică.</i> (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація
<p>Впізнати географічне положення тодішньої Молдови та показувати на карті.</p>	<p>Дімітріє Кантемір, Опис Молдови. Життя і творчість. Дімітріє Кантемір – зразок великої культури. Літературна та наукова діяльність.</p> <p>Енциклопедичність твору.</p> <p>(2 години) / Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei. Viața și activitatea. Dmtrie Cantemir - personalitate de cultură vastă. Opera literară și științifică. Caracterul enciclopedic al operei. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Усвідомити роль Дмитрія Кантемира у патріотичному вихованні та у розвитку національної та європейської культури талітератури;</p>	<p>Дімітріє Кантемір і розвиток національної та європейської культур.</p> <p>(1 година) / Dimitrie Cantemir și dezvoltarea culturii naționale și europene. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Розкривати головних чинників літератури доби Просвітництва</p>	<p>Георге Асакі, Біла Долина (фрагмент Біла Долина). Життя і творчість. Сторінки з історії народу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття

	<p>До батьківщини. Громадянсько-етичні цінності. Теорія літератури. Ода, новела, просвітництво. (3 години) / Gheorghe Asachi, Valea Albă (fragmentul <i>Valea Albă</i>). Viața și activitatea. Pagini din istoria neamului. La patrie. Valori civice și etice. Teorie literară. Oda. Nuvela. <i>Iluminismul.</i> (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати
<p>Визначати специфічні ознаки межі епохи середньовіччя відродження як художнього напрямку в літературі й мистецтві, чинники його розвитку (історичні, естетичні, філософські), національну специфіку; Усвідомити провідну роль дружби та допомоги між людьми, незважаючи на релігійні та расові залежності; Формувати постійне уявлення щодо перемогу моральних цінностей; зв'язок між літературами та культурами різних народів;</p>	<p>Шота Руставелі, Хоробрий у тигровій шкурі (уривок). Тема і будова вірша. Характеристика персонажів. Гуманістичний посыл твору. Теорія літератури. Уявлення про героїзм у літературі. (1 година) / Șota Rustaveli, Voinicul în piele de tigru (fragment). Tematica și structura poemului. Caracterizarea personajelor. Mesajul umanist al operei. Teorie literară. <i>Noțiuni despre eroism în literatură.</i> (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи
<p>Висловлювати судження про зв'язок змісту твору з дійсністю, роль пригодницьких творів, про зв'язок прочитаного з власними життєвими спостереженнями.</p>	<p>Гомер, Одиссея. Сюжет і структура. Фантастичне і реальне в опері. Характеристика персонажів. Загальнолюдські цінності. Вирази та їх значення. Теорія літератури. Поема. Епопея. Символічний персонаж – символ. (2 години) / Homer, Odiseea. Subiectul și structura. Fantasticul și realul în operă. Caracterizarea personajelor. Valorile general-umane. Expresii intrate în limbaj și semnificația lor. Teorie literară. <i>Poemul. Epopoe. Personajulsimbol.</i> (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Висловлювати судження про вчинки синів. Вчить учня</p>	<p>Біблійна Притча Нойв ковчег і Притча про гроші.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття

<p>дотримуватися даного слова, вчитись у продовж життя.</p>	<p>Мудре послання притч. Моральні та духовні цінності Біблії. (2 години) / Parabola biblică. Arca lui Noe și parabola talanților. Mesajul înțelept al parabolilor. Valorile morale și spirituale ale Bibliei. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Тема, мотив. Структура твору. Художні засоби. Удосконалює навички виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного, виховує грамотність учнів</p>	<p>Костакє Негруцци, Александру Лепушнянул. Життя і творчість автора. Проблематика твору. Структура новели. Індивідуальність і духовна складність характерів. Художні особливості новели. Об'єктивність стилю. <u>Теорія літератури.</u> Романтика. Історична новела. (2,5 години) / Costache Negruzzi, Alexandru Lăpușneanul. Viața și activitatea autorului. Problematika. Structura personajelor. Particularitățile artistice alenuvelei. Obiectivitatea Obiectivitatea stilului. <u>Teorie literară.</u> <i>Romantismul. Nuvela istorică.</i> (2,5 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Осмыслити той факт, що патріотичність є найважливіша риса характеру керівників країни, а також простого народу. Висловлювати судження про проблеми життєвих цінностей і пріоритетів.</p>	<p>Іон Еліаде Редулеску, Той, що літає. Життя і творчість. Фольклорний мотив твору. Структура роботи. Художні особливості. <u>Теорія літератури.</u> Міф. (2 години) / Ion Heliade Rădulescu, Zburătorul. Viața și activitatea. Motivul folcloric al operei. Structura operei. Particularitățile artistice. <u>Teorie literară.</u> Mitul. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Учень або учениця роблять висновки щодо цінності людського життя. Вважаю необхідним звернути увагу учнів саме на безпеку для життя.</p>	<p>Богдан Петричейку Хашдеу, Резван і Відра. Життя і творчість. Соціальні та моральні причини конфлікту. Персонажі. Історична правда і художній</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод

	<p>вимисел. Художня майстерність автора. <u>Теорія літератури.</u> Драматичний жанр. Драма. (2 години) / Bogdan Petriceicu Hașdeu, Răzvan și Vidra. Viața și activitatea. Motivele sociale și morale ale conflictului. Personajele. Adevărul istoric și ficțiunea artistică. Măiestria artistică a autorului. <u>Teorie literară.</u> Genul dramatic. Drama. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ідейна інженерія • дискусії та дебати • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Учень або учениця вивчаючи сонети акцентують увагу на описах природи. Учень або учениця аналізують життя головного героя до фінансового благополуччя та після. Оскільки в сучасному світі учням необхідні знання фінансової грамотності, вважаю за доцільне звернути увагу саме на дане порівняння лізують, що можуть зробити вони для збереження навколишнього середовища.</p>	<p>Франческо Петрарка, Сонети (на вибір). Бібліографічні орієнтири. (1 години) / Francesco Petrarca, Sonete (la opțiune). Repere biobibliografice. (1 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод
<p>Учень або учениця аналізує вади персонажів, що їх зустрів головний герой під час своєї подорожі та порівнюють, що було б у сучасному світі, якщо б ціщавади зникли у людства.</p>	<p>Данте Аліг'єрі, Божественна комедія. Бібліографічні орієнтири. Духовно-моральний зміст подорожей героя. Античні та християнські традиції в поемі. Будова і склад. Художні особливості. Загальнолюдське значення твору. <i>Божественна комедія</i> – середньовічний синтез, який є провісником Відродження. <u>Теорія літератури.</u> Вірш. Терцина. (2 години) / Dante Alighieri, Divina Comedie. Repere biobibliografice. Semnificațiile spirituale și morale ale călătoriei personajului. Tradiții antice și creștine în poem. Structură și compoziție. Particularitățile artistice. Valoarea universală a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод

	operei. <i>Divina Comedie</i> – sinteză medievală care prevestește Renașterea. <u>Teorie literară.</u> Poemul. Terțina. (2 ore)	
Знаходити у текстах віршів Омара Хайяма цитати, що свідчать про увагу поетів до внутрішнього світу людини, найтонших відтінків її почуттів, оспівування жінки, поетизацію кохання;	Омар Хайям, Робаї. (кілька катренів на вибір). Гуманізм у ліричній творчості Омара Хайяма. <u>Теорія літератури.</u> Робаї - вид ліричного жанру (Близький Схід). (1 година) / Omar Khayam, Rubai (câteva catrene la alegere). Umanismul în opera lirică a lui Omar Khayam. <i>Teorie literară. Rubai – specie a genului liric (Orientul Apropiat).</i> (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Називає провідні мотиви і домінуючі настрої його творчості: — світоваскорбота і самотність нескореність, романтичний бунт визначає характерні риси байронічного героя	Жуль Верн, Діми капітана Гранта. Життя і творчість. Тема та ідея. Характеристика персонажів. (3 години) / Jules Verne, Copiii capitanului Grant. Viața și activitatea. Tema și ideea. Caracterizarea personajelor. (3 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • робота з посібником • (підручником)
Називати основні етапи розвитку румунської мови та літератури на Буковині); Виделити специфічні риси румунської культури та цивілізації та інтегрувати в багатонаціональному контексті); Підкреслити роль історіографії у розвитку румунської мови та літератури на Буковині)	3 історії румунської мови та літератури Буковини. (1 година) / Din istoria limbii și literaturii române din Bucovina. (1 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
Називати основні етапи розвитку румунської мови та літератури на Буковині); Виделити специфічні риси румунської культури та цивілізації та інтегрувати в багатонаціональному контексті); Підкреслити роль історіографії у розвитку румунської мови та літератури на Буковині)	Грігоре Бостан, Буковинська поема. (1 година) / Grigore Bostan, Poem bucovinean. (1 ore)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
	Систематизація та	

	узагальнення знань. (2 години)	
--	--------------------------------	--

Розподіл годин:

Румунська література –38,5 годин; зарубіжна література –6 годин;

Контрольні роботи – 4 години; колективна дискусія – 2 години; резервні години – 6.

Список рекомендованої літератури для самостійного читання

1. Думітру Матковський, *Лірика*.
2. Грігоре Вієру, *Лірика*.
3. Аркадіє Сучевяну, *Лірика*.
4. *Біблійні притчі*.
5. *Міфи (Легенди Олімпу)*
6. Джордже Топирчану, *Балади*.
7. Іон Друце, *Оповідання*.
8. Клаудія Партоле, *Лірика*.
9. Цицерон Теодореску, *Вірші*.
10. Васіле Войкулеску, *Вірші*.
11. Отілія Казимір, *Лірика*.

9 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо		
Формує й розвиває в учнів такі загальнолюдські ціннісні орієнтири, як доброта, гуманізм, гуманістичний світогляд, духовного світу людини, виховує високі риси шляхетності.	Вступ. Література – мистецтво слова. Література та інші види мистецтва. (1 година) / Introducere. Literatura – artă a cuvântului. Literatura și celelalte arte. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Має інтерпретувати твір, виділяючи в ньому головну думку, наводити приклади героїзму, відповідальності, вірності.	Васіле Александрі, Кіріца в Яссах або дві дівчини та їхня мати. Бібліографічні орієнтири. Структура і проблематика комедії. Характеристика персонажів через мову, вчинки, поведінку. Художні особливості. Джерела	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія

	<p>комічного.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Романтизм. Драматичний жанр. Комедія. Види комедії. (3 години) / Vasile Alecsandri, Chirița în Iași sau două fete și-o neneacă. Repere biobibliografice. Structura și problematica comediei. Caracterizarea personajelor prin limbaj, acțiune, comportament. Particularitățile artistice. Surse ale comicului.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Romantismul. Genul dramatic. Comedia. Tipuri de comedie. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дискусії та дебати
<p>Учень або учениця роблять висновки щодо цінності людського життя. Звертає увагу на безпеку для життя.</p>	<p>Вільям Шекспір, Ромео і Джульєтта. Бібліографічні орієнтири. Проблематика і структура твору, конфлікт між почуттям і упередженням. Характеристика персонажів. Трагедія і торжество кохання. Художня майстерність.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Відродження. Трагедія. (2,5 години) / William Shakespeare, Romeo și Julieta. Repere biobibliografice. Problematika și structura operei. Conflictul dintre sentiment și prejudecată. Caracterizarea personajelor. Tragedia și tr</p> <p><u>Teorie literară.</u> Renașterea. Tragedia. (2,5 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • робота з посібником • (підручником)
<p>Учень або учениця аналізують життя головного героя до фінансового благополуччя та після. знання фінансової грамотності, вважаю за доцільне звернути увагу саме на дане порівняння.</p>	<p>Іоан Славіч, Щасливий млин. Бібліографічні орієнтири. Проблематика новели. Персонажі. Художні особливості новели.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Літературні жанри. Епічний вид. Новела. (3 години) / Ioan Slavici, Moara cu noroc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дидактичне моделювання

	<p>Repere biobibliografice. Problematica nuvelei. Personajele. Particularitățile artistice ale nuvelei.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Genuri literare. Genul epic. Nuvela.</p> <p>(3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Учень або учениця аналізують твір та порівнюють бойові дії в творі та сучасні на Сході України.</p> <p>На мою думку, вивчаючи визначні літературні твори учням необхідно все ж знаходити спільне в них з сьогоденням.</p>	<p>Іон Лука Караджіале, У воєнний час. Бібліографічні орієнтири. Тематика твору. Тема. Конфлікт. Персонажі. Композиція новели. Розповідь, діалог і опис природи. Психологічний аналіз (психологічний аспект у контексті соціального середовища). Етичні та моральні цінності.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Натуралізм. (2 години) / Ion Luca Caragiale, În vreme de război. Repere biobibliografice. Subiectul operei. Tema. Conflictul. Personajele. Compoziția nuvelei. Narațiunea, dialogul și descrierea naturii. Analiza psihologică (un aspect psihologic în contextul unui mediu social). Valori etice și morale.</p> <p><u>Teorie literară.</u> Naturalismul.</p> <p>(2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Учень або учениця порівнює життя гірських мешканців в творі та сучасних. А також узагальнює, спільне в традиціях румунського народу та українського.</p> <p>Дане доповнення необхідно для практичного використання знань учнів</p>	<p>Міхаїл Садовяну, Сокира. Бібліографічні орієнтири. Проблематика роману. Значення назви. Структура і композиція роману. Сюжет та його етнографічне значення. Характеристика головного героя.</p> <p><u>Теорія літератури.</u> Роман. (3 години) / Mihail Sadoveanu, Baltagul. Repere biobibliografice. Problematica romanului. Semnificația titlului. Structura și compoziția romanului. Subiectul și valorile lui etnografice. Caracterizarea</p>	<ul style="list-style-type: none"> •

	<p>personajului principal. Spațiul mioritic în roman.</p> <p><u>Teorie literară</u>. Romanul. (3 ore)</p>	
<p>Учень або учениця порівнюють пору року осінь зі старістю головного героя та роблять висновки щодо загальнолюдських цінностей в цілому.</p> <p>Формування толерантності є особливо необхідним протягом всього навчання.</p>	<p>Іон Друце, <i>Останній місяць осені</i>. Бібліографічні орієнтири.</p> <p>Тема і структура новели. Психологічний портрет і моральна цілісність головного героя. Етико-естетичний посил новели.</p> <p>Функції природи і діалогу. Значення назви. (3 години) / Ion Druță, <i>Ultima lună de toamnă</i>.</p> <p>Repere biobibliografice. Tematica și structura nuvelei. Portretul psihologic și integritatea morală a personajului principal. Mesajul etico-estetic al nuvelei.</p> <p>Funcțiile peisajului și ale dialogului. Semnificația titlului. (3 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Учень або учениця аналізують твір та роблять висновки щодо толерантності в творі та в сучасному житті.</p> <p>Аналізувати головних героїв твору, зокрема Квазімодо можна сконцентрувати увагу учнів не на зовнішності, а на морально-етичних цінностях.</p>	<p>Віктор Гюго, <i>Нотр-Дам де Пари</i>.</p> <p>Бібліографічні орієнтири. Структура і проблематика роману. Герої роману у боротьбі добра і зла. Коментар окремих уривків із роману (на вибір). Художні особливості роману.</p> <p><u>Теорія літератури</u>. Романтизм. Антитеза. (2 години) / Victor Hugo, <i>Notre-Dame de Paris</i>.</p> <p>Repere biobibliografice. Structura și problematica romanului. Personajele romanului antrenate în lupta dintre bine și rău. Comentarea unor fragmente din roman (la opțiune). Particularitățile artistice ale romanului.</p> <p><u>Teorie literară</u>. Romantismul. Antiteza. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
Учень або учениця	Микола Васильович	• пояснення

<p>розповідає про зв'язки письменника з Україною, увічнення його пам'яті в музеях і пам'ятниках, утілення образів і сюжетів його книг у творах мистецтва;</p> <p>Оскільки М.В.Гоголь в своїх творах описував Україну, при вивченні даного твору зосередити увагу учнів саме на них.</p>	<p>Гоголь, <i>Мертві душі</i>. Бібліографічні орієнтири. Жанр і структура твору. Характеристика головних героїв. Процеси сатиричного опису (роль пейзажа, портрета, інтер'єру і діалогу). <u>Теорія літератури.</u> Реалізм. Сатира. (2 години) / Nicolai Vasilevici Gogol, <i>Suflete moarte</i>. Repere biobibliografice. Genul și structuraoperei. Caracterizarea personajelor principale. Procedee de descriere satirică (rolul peisajului, al portretului, al interiorului și al dialogului). <u>Teorie literară.</u> Realismul. Digresiunealirică. Satira. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда
<p>Учень або учениця порівнюють патріотизм героїв твору та сучасних українських солдат.</p> <p>Зосередитися на національно-патріотичному вихованню учнів.</p>	<p>Міхай Емінеску, <i>Лист III</i>. Бібліографічні орієнтири. Проблематика. Теми, ідеї, мотиви. Антитетична структура твору. Патріотичний посил і соціальна сатира. Художні особливості та виразність мови. <u>Теорія літератури.</u> Лист. (2 години) / Mihai Eminescu, <i>Scrisoarea III</i>. Repere biobibliografice. Problematica. Teme, idei, motive. Structura antitetica a operei. Mesajul patriotic și satira socială. Particularitățile artistice și expresivitatea limbajului. <u>Teorie literară.</u> Scrisoarea. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація
<p>Учень або учениця порівнюють традиції та обряди у творі та сучасні весільні звичаї та традиції.</p> <p>Доцільно звернути увагу відбулися в традиціях. А також проаналізувати чи ці</p>	<p>Джордже Кошбук, <i>Весілля Замфіри</i>. Бібліографічні орієнтири. Казковий обряд селянського весілля. Персонажі. Етико-естетичний посил і національний характер</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання

<p>зміни кращі чи ні.</p>	<p>твору. <i>Теорія літератури.</i> Гіпербола. Феєрія. (2 години) / George Coșbuc, Nunta Zamfirei. Repere biobibliografice. Ceremonialul de basm al unei nunți țărănești. Personajele. Mesajul etico-estetic și caracterul național al operei. <i>Teorie literară.</i> Hiperbola. Feeria. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Висловлювати шану до батьків.</p>	<p>Октавіан Гога, <i>Старі.</i> Бібліографічні орієнтири. Емоційні джерела поезії. Зв'язок поколінь. Моральні та загальнолюдські цінності твору. <i>Ми.</i> Художня будова та емоційне підґрунтя вірша. Глибина повідомлення. Традиції та звичаї, відображені в поезії. Функції пейзажу. (2 години) / Octavian Goga, <i>Bătrâni.</i> Repere biobibliografice. Sursele emotive ale poeziei. Legătura dintre generații. Valorile morale și general-umane ale operei. <i>Noi.</i> Structura artistică și fondul emotiv al poeziei. Profunzimea mesajului. Tradiții și obiceiuri reflectate în poezie. Funcțiile peisajului. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)
<p>Порівнює цей твір з іншими творами на подібну тему. Тема, мотив. Структура твору. Художні засоби.</p>	<p>Джордже Топирчану, <i>Балада зір.</i> Бібліографічні орієнтири. Природа як всесвіт людського буття. Особливості створеного пейзажу. Спорідненість з творчістю Емінеску. (1 година) / George Topârceanu, <i>Balada munților.</i> Repere biobibliografice. Natura ca universal existenței umane. Particularitățile peisajului creat. Afinități de viziune cu opera lui Eminescu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • приклад • метод спостереження • робота з посібником • (підручником)

<p>Формувати гуманістичний світогляд, духовну освіту людини, патріотичне почуття громадянина України, який сприймає і поділяє національні та загальнолюдські цінності, відчуваю свою приналежність до загальноєвропейської культури.</p>	<p>(1 oră) Тудор Аргезі, <i>Ту ледве пішла.</i> Бібліографічні орієнтири. Роль Аргезі у зміні концепції поезії в румунській літературі. Конфліктне почуття втраченого кохання. Художні особливості. Зміст останнього вірша. Спілкування поза межами «промовлена думка». (1 година) / Tudor Argezi, <i>De-abia plecaseși.</i> Repere biobibliografice. Rolul lui Arghezi în modificarea conceptului de poezie în literatura română. Sentimentul contradictoriu al dragostei pierdute. Particularitățile artistice. Semnificația ultimului vers. Comunicarea dincolo de „gândul rostit”. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • робота з посібником (підручником)
<p>Оцінювати значення твору в наш час. Розповідає, які роздуми викликало прочитання твору. Удосконалює навички виразного читання (декламування), розуміння і переказування прочитаного, виховує екологічну грамотність учнів.</p>	<p>Нікіта Стенеску, <i>П'ята елегія.</i> Бібліографічні орієнтири. Ідеї і почуття. Структура і композиція твору. Емоційний фон. Основні цінності людського існування. Символи поезії. <u><i>Теорія літератури.</i></u> Елегія. (1 година) / Nichita Stănescu, <i>A cincea elegie.</i> Repere biobibliografice. Mesajul de idei și sentimente. Structura și compoziția operei. Fondul emotiv. Valori esențiale ale existenței umane. Simbolurile poeziei. <u><i>Teorie literară.</i></u> Elegia. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Висловлювати судження з приводу краси природи, про роль рідної природи в житті людини. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Ана Бландіана, <i>Пагорби.</i> Бібліографічні орієнтири. Тематика, мотиви, ідеї, почуття. Емоційне підґрунтя вірша. Значення назви. Загальнолюдські цінності. Символи. Спорідненість</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм

	<p>бачення з іншими творами румунської літератури. (1 година) / Ana Blandiana, Dealuri. Repere biobibliografice. Teme, motive, idei, sentimente. Fondul emotiv al poeziei. Semnificația titlului. Valori general-umane. Simboluri. Afinități de viziune cu alte opere din literatura română. (1 oră)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • синектичний метод • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Порівнювати персонажі твору з подібними в літературі. Оцінює значення твору в наш час, тому що виховує любов та повагу до матері.</p>	<p>Лівіу Деляну, Емінеску. Бібліографічні орієнтири. Художній портрет великого Емінеску – виразника румунської духовності. Ідеї і почуття. Специфіка викладу великого поета. Крянге. Художня структура та емоційне підґрунтя сонета. Ідеї і почуття. Теорія літератури. Сонет. (2 години) / Liviu Deleanu, Eminescu. Repere biobibliografice. Portretul artistic al marelui Eminescu-exponent al spiritualității românești. Mesajul de idei și sentimente. Specificul prezentării marelui poet. Creangă. Structura artistică și fondul emotiv al sonetului. Mesajul de idei și sentimente. Teorie literară. Sonetul. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)
<p>Висловлювати судження про специфіку поетичного стилю поезії автора щодо поета, символіку його образа про значення традиційних свят, духовну суть, про дотримання фольклорну поетику, мелодійність, багатство лексичних засобів, своєрідність системи віршування.</p>	<p>Грігоре Вієру, Шанування прислів'їв. Бібліографічні орієнтири. Тематика творчості Грігоре Вієру. Ідеї і почуття. Зв'язок поколінь. Мудре повідомлення історій. Емоційне підґрунтя вірша. Художні особливості. Твоєю мовою. Ідеї і почуття. Структура вірша. Значення назви. Глибока любов до рідної мови. Соціально-людські цінності поезії. (2 години) / Grigore</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дидактична презентація • дидактична бесіда • демонстраційний метод • метод вправи • алгоритмізація • дидактичне моделювання • планове навчання • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)

	<p>Vieru, <i>Cinstirea proverbelor.</i> Repere biobibliografice. Tematica creației lui Grigore Vieru. Mesajul de idei și sentimente. Legătura dintre Mesajul înțelept al poveștelor. Fondul emotiv al poeziei. Particularitățile artistice. <i>În limba ta.</i> Mesajul de idei și sentimente. Structura Semnificația titlului. Dragostea profundă pentru limba maternă. Valorile social-umane ale poeziei. (2 ore)</p>	
<p>Пояснити події, які вплинули на формування світобачення письменника. Висловлювати судження про актуальність теми твору в наші дні. любов до рідних.</p>	<p>Аркадіє Сучевяну, <i>Секунда, якою є я.</i> Бібліографічні орієнтири. Теми, мотиви, ідеї та почуття. Ідея вірша. Будова і склад. Філософський аспект людського буття. Основні символи. Значення назви. Загальнолюдські цінності. Художні особливості. (2 години) / Arcadie Suceveanu, <i>Secunda care sunteu.</i> Repere biobibliografice. Teme, motive, idei și sentimente. Mesajul poeziei. Structura și compoziția. Aspectul filozofic al existenței umane. Simbolurile principale. Semnificația titlului. Valorile general-umane. Particularitățile artistice. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • синектичний метод • ідейна інженерія • дискусії та дебати • дидактична презентація • дидактична бесіда
<p>Висловлювати судження з приводу глибини психологізму вірша. Виховує екологічну грамотність учня.</p>	<p>Мірча Лутік, <i>Армінден з херувимами.</i> Бібліографічні орієнтири. Ідеї і почуття. Емоційне підгрунтя вірша. Естетична та релігійна цінність. Художні особливості. Специфіка поетичної мови. (1 година) / Mircea Lutic, <i>Arminden cu heruvimi.</i> Repere biobibliografice. Mesajul de idei și sentimente. Fondul emotival poeziei.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм • приклад • метод спостереження • робота з посібником (підручником)

	Valoarea estetică și (1 oră)	
Учень або учениця порівнюють традиції та обряди у творі та сучасні весільні звичаї та традиції. Доцільно звернути увагу на традиціях. А також проаналізувати чи ці зміни кращі чи ні.	Іліє Тудор Зегря, Задумлива лілія. Бібліографічні орієнтири. Теми, мотиви, ідеї, почуття. Специфіка вірша. Емоційний фон. Будова і склад. Художні особливості. (1 година) / Іліє Тудор Zegrea, Crinul îngândurat. Repere biobibliografice. Teme. motive, idei, sentimente. Specificul poeziei. Fondul emotiv. Structura și compoziția. Particularitățile artistice. (1 oră)	<ul style="list-style-type: none"> • пояснення • лекції • розмова • навчання через відкриття • розповідь • проблематизація • мозковий штурм
	Систематизація та узагальнення знань. (2 години)	

Розподіл годин:

Румунська література –34 годин; зарубіжна література –6,5 годин;

Контрольні роботи – 4 години; ; колективна дискусія – 2 години; резервні години – 6.

Список рекомендованої літератури для самостійного читання

1. Васіле Александрі, *Кіріца в провінції.*
2. Іон Лука Караджіале, *Бурхлива ніч.*
3. Нікіта Стенеску, *Про румунську мову.*
4. Джордже Баковія, *Грудень.*
5. Штефан Аугустін Дойнаш, *Сьогодні ми розлучаємося.*
6. Лучіан Блага, *Шипи.*
7. Іон Друце, *Листя туги.*
8. Іон Ватаману, *Материнське на Буковині.*
9. Оноре де Бальзак, *Гобсек.*